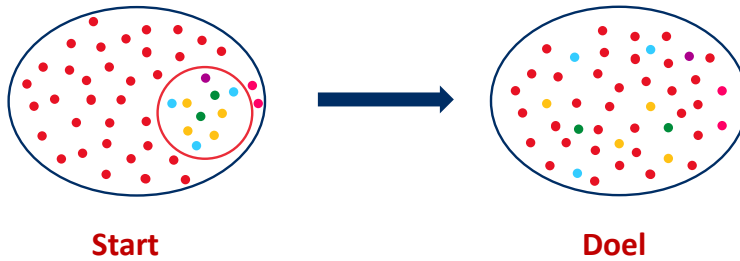

Informatie en feedback

Inclusief onderwijs

Context

van geïntegreerd onderwijs voor studenten met een bepaalde nood naar 'inclusief hoger onderwijs'

Opdracht voor hoger onderwijs om studenten met een functiebeperking vanaf 2017-2018 te begeleiden.

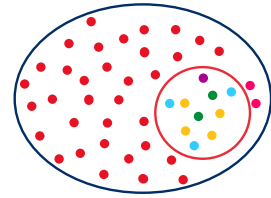
Instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het operationaliseren van het ondersteuningsmodel inclusief onderwijs

Start

- **Doelgroep-gerichte aanpak werkt**

- Zorgcoördinatoren – studentenbegeleiders
- Statuut bijzondere faciliteiten
- Onderwijsleermiddelen (bv. voorleessoftware)
- Informele ondersteuning door medewerkers

- **maar ...**

academiejaar	SR 1 FB	SR geen FB	% studenten FB	# studenten FB
2021-2022	78,3%	77,6%	6,6%	1629
2022-2023	77,7%	79,7%	7,2%	1827
2023-2024	80,6%	78,9%	8,1%	2073
2024-2025	80,2%	79,8%	8,9%	2356

Maar, kostprijs onderwijsleermiddelen, administratie niet enkel voor faciliteiten enz

Doel

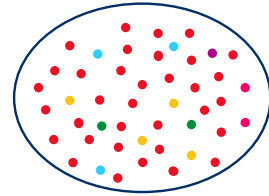
- **Leeromgeving van de toekomst is inclusief, duurzaam, divers**
- **Proactieve inclusieve maatregelen**

Verhogen gelijke kansen (labels zijn niet nodig, ondersteunen ook studenten met noden zonder toegang tot bijzondere faciliteiten).

Bevorderen het studentenwelzijn en dus het leerproces.

Inclusieve cultuur/identiteit

Verlagen de werklast.

Faciliteiten aanvragen is toch altijd een drempel waar de student over moet.

“Sommige studenten willen niet gediagnosticeerd worden, ze willen geen stempel krijgen.”

Hoe?

▪ Universeel ontwerp

- Het ontwerpen van onderwijs, producten, omgevingen en diensten die van bij de start tegemoetkomen aan de behoeften van verschillende studenten zodat **alle** studenten kunnen deelnemen aan onderwijs en optimale leerkansen krijgen.

(SIHO)(Internationaal Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap).

▪ PDCA

Plan

Identificatie maatregelen

Do

Draaiboek – infocenter
Pilot

Check

Act

Co-creatie - verfijnen

Plan-D-C-A of Hoe?

- Welke (deel van de leer)omgeving en producten willen we inclusief ontwerpen?
- Hoe moeten we deze ontwerpen om inclusief te zijn?

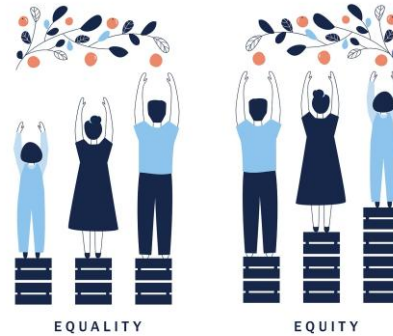
Hoe? Welke omgeving en producten -> maatregelen

▪ Redelijke aanpassingen

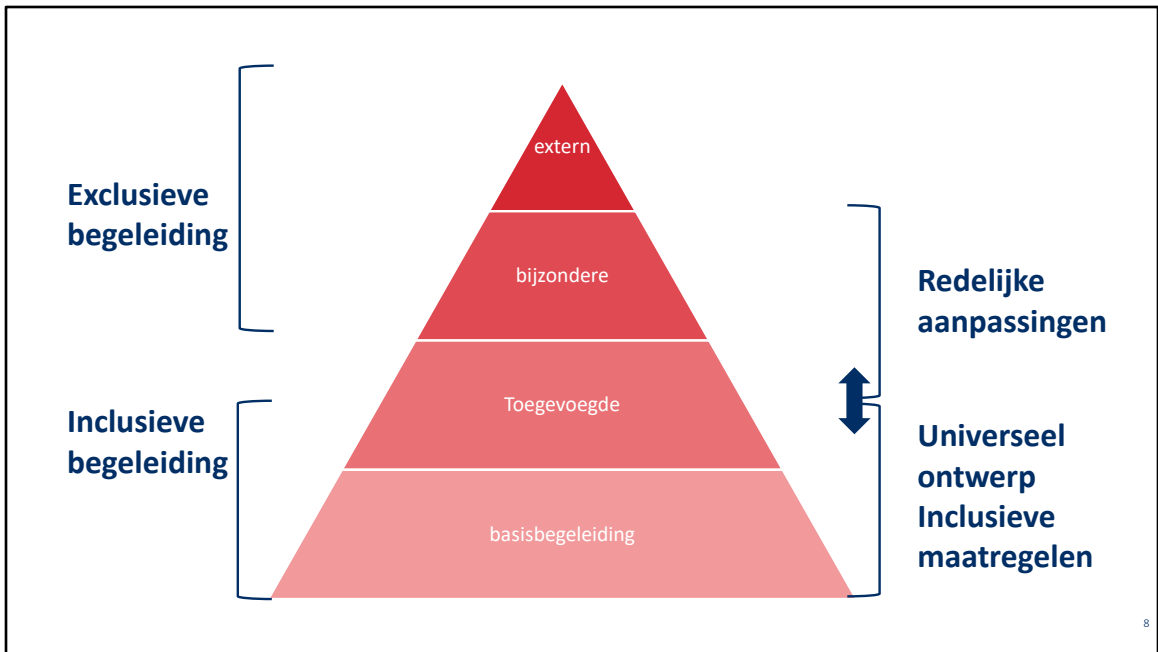
- Aanpassingen op individueel niveau
- Komt tegemoet aan specifieke noden
- Statuut nodig en attesteringsbewijs

▪ Inclusieve maatregelen

- Aanpassingen op groepsniveau
- Ter beschikking gesteld aan alle studenten
- Geen statuut nodig
- Reduceren verschillen over opleidingen en studentengroepen → optimale leerkansen voor alle studenten

Benadrukken dat er wel een basis is waar we vanuit gaan ... plus de tak hangt hoog en verlagen we niet.

Hoe? Welke maatregelen?

- **Welke maatregelen bieden we al inclusief aan?**

Is het nodig dit te verankeren?

- **Welke redelijke aanpassingen kunnen we wijzigen in inclusieve maatregelen?**

- Welke maatregelen worden het meest frequent aangevraagd en toegekend?
- Welke maatregelen kunnen zonder organisatorische en financiële inspanningen worden aangeboden?

- **Onderscheid tussen onderwijs en examenmaatregelen**

Studenten vragen begrip van docenten voor hun situatie en problematiek. Ze willen geen ‘kasplantjes’ genoemd worden die te veel ‘bepamperd’ worden. De meeste studenten willen het goed doen. Als docenten hen ondersteunen om goed te kunnen studeren, is het voor docenten ook aangenamer om aan studenten les te geven. Inclusief onderwijs invoeren is zoeken naar een goede balans tussen goed doen voor de studenten en kijken naar wat haalbaar is voor docenten en de organisatie.

Hoe?

- Welke (deel van de leer)omgeving en producten willen we inclusief ontwerpen?
- Hoe moeten we deze ontwerpen om inclusief te zijn?

P-Do-C-A

▪ Pilot en monitoring

- infofiches **versie 1**
  - Beschrijving maatregel
  - Doel: waarom deze maatregel inclusief aanbieden?
  - Winst: wat is de meerwaarde voor de studenten en docenten?
  - Uitdagingen: welke **bezorgdheden** zijn er
  - Tips: **antwoorden** op bezorgdheden
  - Zie [https://pintra.uantwerpen.be/webapps/ua-pintrasite-BBLEARN/module/index.jsp?course_id= _98_1&tid= _9197_1&lid= _12678_1|_67449_1|&=nl_PINTRA](https://pintra.uantwerpen.be/webapps/ua-pintrasite-BBLEARN/module/index.jsp?course_id=_98_1&tid=_9197_1&lid=_12678_1|_67449_1|&=nl_PINTRA)
- FOW: faculteitsbreed (lange lijst) en pilot communicatie
- Universiteit: vrijblijvend (maar aangeraden) uittesten van korte lijst van maatregelen

P-D-Check-A

- **Check – kosten/baten analyse**
  - FOW: bevraging lopende
  - Als je maatregelen uittest dan vragen we aan **docenten**
    - Monitoren ruimere examentijd (juni-sept 2024-2025 + 2025-2026)
      - Tijdsmeting
    - Bevraging over alle onderwijs en examenmaatregelen 2025-2026
  - Focusgroepgeprekken met **studenten (bijzondere faciliteiten)**

P-D-C-Act

- **Act – bijsturen infofiches/communicatie**
  - Data-gedreven (zie check)
  - Evidence-informed (SIHO, literatuur; peers)
  - Feedback betrokkenen
  - ....

Inclusieve onderwijsmaatregelen

Selectie inclusieve onderwijsmaatregelen

- ~~Dove en slechthorende studenten kunnen vragen aan de docent om een zender te dragen die het geluid naar zijn ontvangststelsel stuurt.~~
- Studenten mogen iets eten en te drinken tijdens de lessen.
- ~~Studenten mogen hun medicatie innemen tijdens de lessen.~~
- ~~Studenten met diabetes mogen indien nodig hun bloedsuikerwaarde meten. Dit gebeurt aan de hand van een smartwatch, gsm, scanner of traditioneel meettoestel.~~
- Studenten krijgen bij de aanvang van een lessenreeks het digitaal studiemateriaal op een toegankelijke manier ter beschikking via Blackboard Ally.
- Een docent stelt zijn studiemateriaal (bv. PowerPoint) voor de aanvang van de lessen online ter beschikking via ~~BB Ally~~.
- De docent geeft alle studenten toegang tot beschikbare lesopnames **of een (digitaal) alternatief.**

Selectie inclusieve onderwijsmaatregelen

- **Drinken tijdens de lessen**
- **Vervroegde toegang studiemateriaal**
- **Toegankelijk (digitaal) studiemateriaal**
- **Lesopnames of een (digitaal) alternatief**

Drinken kan ook in PC klassen
Niet-alcoholische dranken (niet enkel water)

Vervroegde toegang studiemateriaal

Vervroegde toegang tot studiemateriaal

- Wanneer is vervroegd?
- Hoe af te stemmen met de onderwijspraktijk en lesvoorbereiding?

Toegankelijkheid digitaal studiemateriaal

Toegankelijk studiemateriaal

- **Lettertype**

- *Sylexiad.com*

- **Studenten: “Niet alle studenten zijn op de hoogte van faciliteiten die BB kan bieden zoals voorlezen van documenten. Dit mag nog beter bekend gemaakt worden aan studenten.”**

- Blackboard Ally

●	Ik pas de maatregel toe en ik ...	7
●	Ik pas de maatregel toe. De m...	6
●	Ik pas de maatregel toe maar i...	1
●	Ik pas deze maatregel niet toe.	1

Oranje: maar moet haalbaar zijn en vraagt een aanpassing
Groen: maar is moeilijk

Blackboard ALLY

Wat is Ally?

- Digitale toegankelijkheidstool
- Maakt cursusmateriaal toegankelijker en inclusiever (WCAG)
- Geïntegreerd in Blackboard

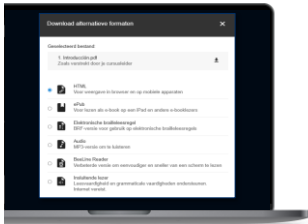

In overeenstemming met de internationaal erkende Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.2 Level AA.

Ally: kernfuncties

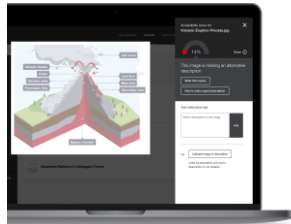
Alternatieve formaten

Automatisch alternatieve versies van geüploade of gemaakte inhoud genereren.

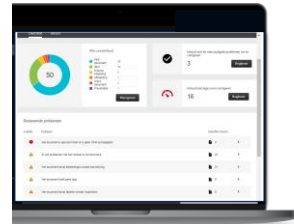
Docentenfeedback

Docenten begeleiden bij het verbeteren van de toegankelijkheid van individuele items.

Cursus toegankelijkheidsrapport

Een rapport op cursusniveau aanbieden om gericht verbeteracties te ondernemen.

alternatieve formaten: om tegemoet te komen aan een breed scala aan gebruikersbehoeften en -voorkeuren.

Alternatieve formaten: types

- **Getagde PDF:** gestructureerde inhoud voor schermlezers
- **HTML:** mobiele apparaten
- **Audio:** auditief leren, leren onderweg
- **ePub:** teksten markeren, aantekeningen maken tijdens lezen of luisteren
- **Insluitende lezer:** mogelijkheden voor tekstaanpassing en voorleesfuncties
- **Braille:** compatibel met brailleleesapparaten
- **Beeline Reader:** kleurgradiënten, minder visuele vermoeidheid

Deze formaten worden automatisch gegenereerd door Ally.

Alternatieve formaten: voordelen ifv noden

Table 1. Alternative format benefits

Your needs	Electronic braille	Audio	Immersive Reader	PDF, OCR	PDF, Tagged	HTML, Semantic	ePub	Translated Version	BeeLine Reader
Adjust text, font, and background color			•			•	•		
Adjust audio playback speed		•	•						
Commuting		•	•	•	•		•	•	•
Commuting, driving		•	•						
Copy, paste, and search				•	•	•	•	•	
Format adapts to device, responsive						•	•		•
Highlighting, note taking, and bookmarking				•	•		•		
Mobile device		•				•	•		•
Offline	•	•		•	•	•	•	•	•
Prefer listening		•	•						
Prefer reading	•		•	•	•	•	•	•	•
Print	•			•	•	•	•	•	
Text to speech with speed adjustment			•	•	•	•	•		
Different language			•					•	

Deze tabel toont in één oogopslag de beste formaten voor de verschillende behoeften.

Alternatieve formaten: gebruik (Semester 1)

Unieke gebruikers

sem 1	Aantal	Toename
23-24	9.508	
24-25	10.993	+15%
25-26	12.063	+10%

Alternatieve downloads per type

Type	2024	2025	2026
Audio	505	746	1.201
Beeline	767	706	1.134
Braille	236	215	385
ePub	3.774	4.147	9.798
HTML	14.178	23.480	36.276
Immersive Reader	402	479	666
OCRed PDF	1.206	1.652	2.630
Tagged PDF	26.642	41.658	73.791
Totaal	47.710	73.083	125.881
Toename tov vorig jaar		+51%	+75%

Docentenfeedback: kleurindicator en toegankelijkheidsscore

Laag : het bestand is niet toegankelijk en vereist onmiddellijke aandacht.

Gemiddeld : het bestand is redelijk toegankelijk, maar kan nog verbeterd worden.

Hoog : het bestand is toegankelijk, maar kan worden verbeterd.

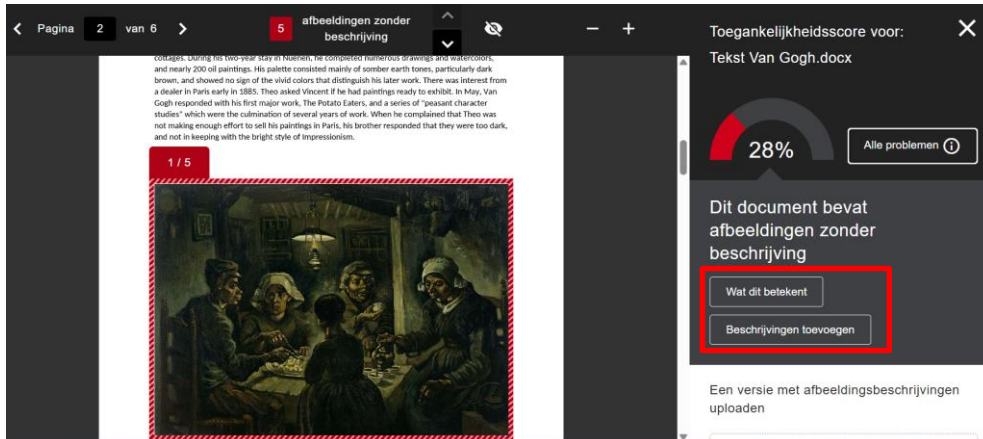
Perfect : het bestand is toegankelijk. Geen verbetering nodig.

2^e kernfunctie: docentenfeedback.

De indicator is gecodeerd met een kleur en geeft direct een eerste indruk van de toegankelijkheid. Klik op de indicator voor toegankelijkheidsscore en feedback.

Docentenfeedback: feedback paneel

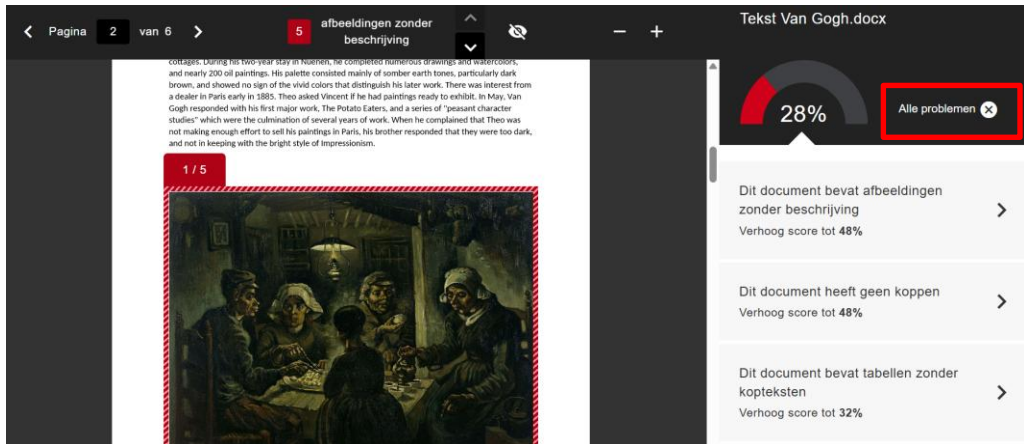
- Score en lijst met gedetecteerde toegankelijkheidsproblemen
- Uitleg: wat, waarom, hoe oplossen

The screenshot shows a document viewer interface. On the left, there is a document page with a paragraph of text and an image of a painting. The text describes Van Gogh's time in Nuenen and his early work. The image is a reproduction of 'The Potato Eaters' by J.M.W. Turner. On the right, a feedback panel is visible. It shows a progress indicator for accessibility score at 28%. Below this, it states 'Dit document bevat afbeeldingen zonder beschrijving' (This document contains images without description). Two buttons are highlighted with a red box: 'Wat dit betekent' (What this means) and 'Beschrijvingen toevoegen' (Add descriptions). At the bottom of the panel, there is a link to 'Een versie met afbeeldingsbeschrijvingen uploaden' (Upload a version with image descriptions).

De feedback is concreet en actiegericht, zodat je snel verbeteringen kan doorvoeren. Ally legt niet alleen uit *wat* er mis is, maar ook *waarom* het belangrijk is en *hoe* je het oplost.

Inschatten → verhoog de score

The screenshot shows a document viewer interface for a document titled "Tekst Van Gogh.docx". The document is on page 2 of 6, and the current page is titled "5 afbeeldingen zonder beschrijving". The document content includes a paragraph of text and an image of a painting. The image is labeled "1 / 5".

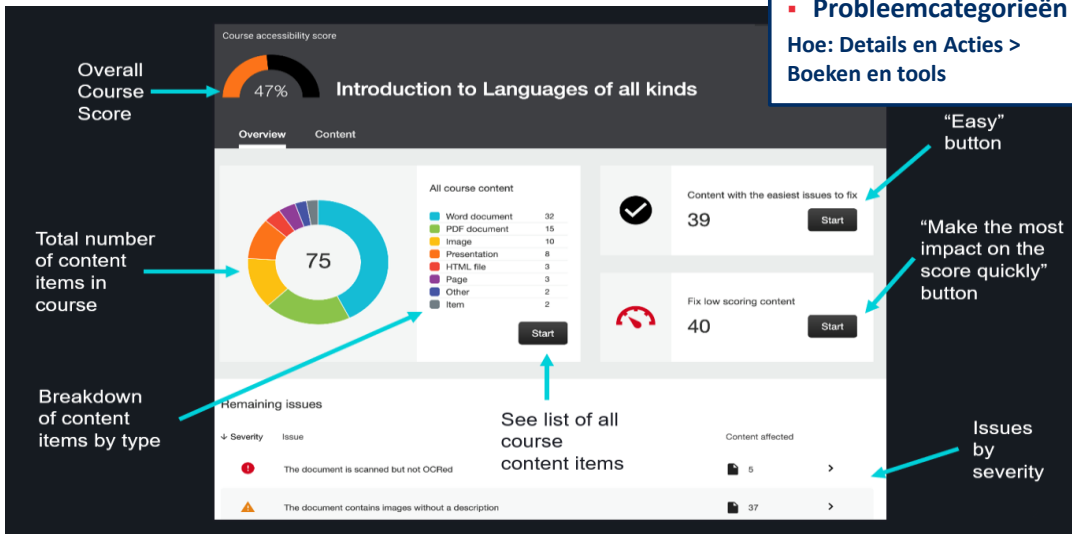
On the right side of the interface, there is a progress indicator showing a score of 28%. Below this, there is a red box containing the text "Alle problemen" with a close icon. Below the progress indicator, there are three items in a list:

- Dit document bevat afbeeldingen zonder beschrijving
Verhoog score tot 48%
- Dit document heeft geen koppen
Verhoog score tot 48%
- Dit document bevat tabellen zonder kopteksten
Verhoog score tot 32%

Kijk bij 'Alle problemen' om snel een inschatting te krijgen in welke mate je verbeteracties de score kunnen verhogen.

Inschatten: Rapport op cursusniveau

- Visueel overzicht
  - Verbetersuggesties
  - Probleemcategorieën
- Hoe: Details en Acties >
Boeken en tools

3^e kernfunctie: Rapport op cursusniveau met een toegankelijkheidsamenvatting; dit helpt je gericht te werken in plaats van alles tegelijk te moeten aanpakken.

Je hebt drie manieren om verbeteringen aan te pakken:

- Inhoud met de makkelijkste problemen om op te lossen
- Inhoud met lage scores
- Bestanden met een specifiek toegankelijkheidsprobleem

Vanuit dit rapport kun je direct docentenfeedback openen.

Meest voorkomende problemen?

- **PDF zonder tags**
- **Geen kopstijlen toegepast in Word**
- **Tabellen zonder kopteksten**
- **Afbeeldingen: geen alternatieve beschrijving of decoratief**
- **Verkeerd ingestelde taal**
- **Geen diatitels aanwezig**

Untagged PDF: geen structurele informatie (zoals koppen, paragrafen, tabellen).
Scans zonder OCR.

Meer weten?

- Organisatie Help BB Ultra (Ally)
- [Blackboard Ally](#)
- Technische vragen: helpdesk.uantwerpen.be
- Vragen rond studenten en faciliteiten:
bijzonderefaciliteiten@uantwerpen.be

Lesopnames of kwaliteitsvol alternatief

“De Universiteit Antwerpen zet al vele jaren in op studentgecentreerd en activerend lesgeven als één van de centrale beleidsthema’s. Staat de inclusieve maatregel – waarin opnames als min of meer ‘default’ alternatief worden gepresenteerd – hier niet haaks op?”

“Lesopnames zijn niet altijd wenselijk en mogelijk. De vraag is wat een alternatief kan zijn. Door deze maatregel worden lesopnames als default gepresenteerd, terwijl er heel veel uitzonderingssituaties zijn. Dit moet duidelijker zijn voor de studenten.”

- Ik pas de maatregel toe en ik ... 5
- Ik pas de maatregel toe. De m... 6
- Ik pas de maatregel toe maar l... 3
- Ik pas deze maatregel niet toe. 1

Samen op zoek naar mogelijke alternatieven

- **Uitwisselingsmoment**
- **Criteria:**
  - Kwaliteitsvol alternatief voor student
  - Realistisch haalbaar voor docent

Elke les een andere student die goede notities maakt

Ingesproken powerpoints

Zelfstudiepakket met kennisclips

AI inzetten om op basis van notities een eerste versie van cursustekst te genereren

Kwaliteitsvolle alternatieven volgens studenten

- **Lesopname vorig academiejaar**
- **Bestaand filmpje** (bijvoorbeeld op Youtube) over de leerinhoud
- **Handboek** dat duidelijke basis is voor de leerinhoud
- **Artikel** dat duidelijke basis is voor de leerinhoud
- **Powerpoint met ingevulde notitiepagina's**
- **Cursustekst**, al dan niet door docent zelf geschreven

Communicatie maatregelen

Communicatie naar docenten

- **Universiteitsbreed – via WIKO vergadering, e-mail vice-rector, infocenter**
  - Drinken tijdens de lessen (ook in PC klassen)
  - Vervroegde toegang studiemateriaal
  - Werken aan toegankelijk studiemateriaal
  - Lesopnames of een alternatief
- **Oproep opname in cursusinformatie en toelichting eerste les – hoe dit voor een opleidingsonderdeel in de praktijk wordt gebracht**
  - Werkvormen, planning van onderwijs- en leeractiviteiten
  - Studiemateriaal

Communicatie naar studenten

- **Universiteitsbreed – in algemene termen – via studentenportaal/schermen**
  - Drinken tijdens de lessen (ook in PC klassen)
  - Vervroegde toegang studiemateriaal
  - Werken aan toegankelijk studiemateriaal
  - Lesopnames of een alternatief
- **Cursusinformatie en toelichting eerste les – hoe dit voor een opleidingsonderdeel in de praktijk wordt gebracht**
  - Werkvormen, planning van onderwijs- en leeractiviteiten
  - Studiemateriaal

Inclusieve examenmaatregelen

Inclusieve examenmaatregelen

- De student kan bij digitale examens een QWERTY-toetsenbord gebruiken.
- Een toegankelijk (digitaal) examensjabloon.
- De docent of toezichter projecteert een digitale klok bij aanvang van een examen.
- Studenten mogen bij het afleggen van evaluaties standaard oordoppen gebruiken, zonder bluetooth.
- Studenten mogen iets eten en drinken tijdens het examen.
- Studenten mogen hun medicatie uit een doorzichtige verpakking innemen tijdens het examen.
- Studenten met diabetes mogen, indien nodig, hun bloedsuikerwaarde meten dmv een smartwatch, gsm, scanner of traditioneel meettoestel.
- Dove en slechthorende studenten kunnen vragen aan de docent om een zender te dragen die het geluid naar zijn ontvangststelsel stuurt.
- Studenten kunnen gebruikmaken van voldoende papieren_kladpapier bij een evaluatie.
- De student kan gebruikmaken van fluostiften en ander schrijfmateriaal om vragen te structureren.
- Studenten kunnen gebruikmaken van 30% extra examentijd bovenop de voorziene duur van een examen. Bij mondelinge examens krijg je extra voorbereidingstijd.
- De student brengt tijdens het examen een eigen zitkussen mee omwille van ergonomische redenen.

Selectie inclusieve examenmaatregelen

Voorlopig resultaat studentenbevraging FOW (n=763)

Inclusieve examenmaatregelen

- De student kan bij digitale examens een QWERTY-toetsenbord gebruiken.
- Een toegankelijk (digitaal) examensjabloon.
- De docent of toezichter projecteert een digitale klok bij aanvang van een examen.
- ~~Studenten mogen bij het afleggen van evaluaties standaard oordoppen gebruiken, zonder bluetooth.~~
- Studenten mogen iets eten en drinken tijdens het examen.
- ~~Studenten mogen hun medicatie uit een doorzichtige verpakking innemen tijdens het examen.~~
- ~~Studenten met diabetes mogen, indien nodig, hun bloedsuikerwaarde meten dmv een smartwatch, gsm, scanner of traditioneel meettoestel.~~
- ~~Dove en slechthorende studenten kunnen vragen aan de docent om een zender te dragen die het geluid naar zijn ontvangststelsel stuurt.~~
- Studenten kunnen gebruikmaken van voldoende papieren kladpapier bij een evaluatie.
- De student kan gebruikmaken van fluostiften en ander schrijfmateriaal om vragen te structureren.
- Studenten kunnen gebruikmaken van 30% extra examentijd bovenop de voorziene duur van een examen. Bij mondelinge examens krijg je extra voorbereidingstijd.
- ~~De student brengt tijdens het examen een eigen zitkussen mee omwille van ergonomische redenen.~~

Selectie inclusieve examenmaatregelen

- Digitale klok
- Drinken tijdens het examen
- Toegankelijk examensjabloon (lettergrootte)
- Kladpapier (ook virtueel)
- Schrijfgerief – fluostiften
- Extra examentijd → ruimere examentijd voor iedereen

Selectie inclusieve examenmaatregelen

▪ Digitale klok

"Je kan de klok vinden via <https://exam.ei.fti.uantwerpen.be/>. Dit is enkel beschikbaar via het UAntwerpen netwerk voor personeel (op campus Groenenborger, mogelijks enkel via UA VPN voor personeel op andere campussen)."

"Ik voorzie dus graag zelf een digitale klok met grote cijfers. Die maakt geen lawaai. Ik denk dat de universiteit die klokken beter standaard voorziet in de aula's. Ze zijn niet duurder dan de huidige modellen."

"Het aftellen van de seconden werkt volgens mij onnodig stresserend. Het is daarom van het grootste belang om enkel de minuten te tonen en dus zeker 'seconden tonen' uit te zetten."

"De digitale klok was goed, maar het was stresserend dat ook seconden getoond werden."

"Daarnaast vind ik dat bepaalde maatregelen, zoals het gebruik van oordopjes, water en een digitale klok, eerder basisvoorzieningen zouden moeten zijn dan specifieke faciliteiten. Het lijkt mij logisch dat elke student hiervan gebruik kan maken."

"In het bijzonder beschouw ik een digitale klok als essentieel. Inzicht in de resterende tijd helpt mij om mijn tempo correct in te schatten en mijn werk efficiënt te plannen. Wanneer ik geen zicht heb op de tijd, merk ik dat ik ofwel te snel, ofwel te traag werk, wat mijn concentratie en focus negatief beïnvloedt."

Inclusieve examentijd bij schriftelijke examens

“De administratieve overlast i.v.m. de toekenning van extra examentijd als bijzondere faciliteit is eigenlijk klein, terwijl door het invoeren van inclusieve examentijd voor iedereen wel veel extra werk wordt gecreëerd (zowel voor wie betrokken is bij roostering als voor de toezichhouders).”

“Ik vind de extra tijd zeer handig. Ik heb zelf een lichte vorm van dyslexie, maar dat is nooit getest geweest, dus ik kan ook meegenieten van extra tijd om alles te lezen en op te schrijven. Zeer tevreden mee.”

“Er is principieel bezwaar tegen een beleid dat inclusief wordt genoemd maar fundamenteel niet inclusief is, aangezien het een “one-size-fits-all-beleid” betreft. Voor sommige studenten is een maatregel als 30% extra tijd absoluut noodzakelijk om een voldoende na te streven, terwijl voor andere dit eerder zal worden ingezet voor graadverhoging.”

“Het is niet eerlijk t.o.v. mensen met bijzondere faciliteiten dat ineens iedereen even veel tijd krijgt. Wij hebben het al moeilijker met het studeren en nu op dit moment wordt er gewoon een voordeel van ons afgenomen.”

“Omdat ik eigenlijk vooral gewoon extra tijd nodig heb door mijn dyslexie. Dus als dat er automatisch is, dan moet ik dat normaal niet apart aanvragen. Extra voordeel: het bespaart veel tijd en gedoe bij veel mensen.”

“Voor vele studenten is net de “rust” die de faciliteit in het examenlokaal brengt, de grootste troef ervan. Dit gaat door de algemene invoering van extra examentijd voor een groot stuk verloren.”

30% extra bovenop de door jou ingeschatte tijd

▪ Bovenop de door jou ingeschatte benodigde examentijd

- Niet: examentijd wordt sowieso langer dan nu
  - Voorbeeld:
    - Vermelde examenduur nu: 3u
    - Door jou ingeschatte benodigde examentijd: 2u
    - Inclusieve examentijd: $2u + 30\% = 2u36min$
  - Niet: alle examens sowieso 4u
  - 4u blijft maximale examentijd

Inschatten benodigde examentijd

- **Los uw eigen examen schriftelijk op**
  - De tijd die u dit kost x 4 = ingeschatte benodigde examentijd
  - Rond deze naar boven af omwille van leestijd algemene instructies
  - Voorbeeld:
    - Tijd om examen zelf op te lossen: 30 minuten
    - Door jou ingeschatte benodigde examentijd op basis van zelf oplossen examen: $30 \text{ min} \times 4 = 120 \text{ min}$
    - Inclusieve examentijd wordt: $2u + 30\% = 2u36\text{min}$
- **Laat een collega/collega's het examen schriftelijk oplossen**
  - De tijd die hen dit kost x 3 = ingeschatte benodigde examentijd
- **(Juridisch) belang van monitoring**

Examen inkorten

- Niet noodzakelijk nodig (cf. supra)
- Impliceert niet automatisch: 'wordt gemakkelijker'
  - Cf. Mondeling examen

Waarom 30% extra?

- **Praktijk hoger onderwijs Vlaanderen & Nederland**
  - Bijzondere examenfaciliteit: 25 à 30% extra tijd
- **Harrison, Pollock & Holmes (reviewstudie 2022)**
  - Richtlijn: max. 25% extra examentijd voor studenten met **specifieke** leermoeilijkheden

Waarom voor iedereen?

- **Harrison, Pollock & Holmes (reviewstudie 2022)**
  - Extra tijd als examenfaciliteit kan soms onterecht voordeel geven
- **Tonen beheersing competenties zonder *onnodige* tijdsdruk**
  - Extra examentijd geeft geen significant andere resultaten, wel een positievere ervaring

Momenteel krijgen aan UAntwerpen alle doelgroepen extra tijd als examenfaciliteit

Geen andere resultaten, wel positievere ervaring (cf. hogere cesuur i.p.v. giscorrectie)

Communicatie maatregelen

Communicatie naar docenten

- **Universiteitsbreed – via WIKO vergadering, e-mail, infocenter**
  - Digitale klok
  - Drinken tijdens het examen
  - Toegankelijk examensjabloon (lettergrootte)
  - Kladpapier (ook virtueel)
  - Schrijfgerief – fluostiften
- **Oproep opname in cursusinformatie en toelichting eerste les**

Communicatie naar studenten

- **Universiteitsbreed – in algemene termen – via studentenportaal/schermen**
  - Digitale klok
  - Drinken tijdens het examen
  - Toegankelijk examensjabloon (lettergrootte)
  - Kladpapier (ook virtueel)
  - Schrijfgerief – fluostiften
- **Cursusinformatie en toelichting eerste les – hoe dit voor een opleidingsonderdeel in de praktijk wordt gebracht**
  - Vnl belangrijk dat een student weet wat KAN EN NIET KAN tijdens het examen !

Voor de examens

Via e-mail (67%)

Via docenten (37,2%)

Studentenportaal (28,5%)

Inclusieve examentijd

- Verdere analyse bevestigingen
- Overleg met andere instellingen (AP, AMA, VUB)
- Terugkoppeling na Pasen maar voor oproep cursusinformatie

Afronding